

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kkd.dep.no

Oslo, 10. april 2007

Deres ref.: 2006/6573 KU/KU2 NBA:amb

HØRINGSUTTALELSE OM BIBLIOTEKUTREDNINGEN – ”BIBLIOTEKREFORM 2014”

Innledning

Norsk Bibliotekforening (NBF) vil naturlig nok gi en forholdsvis omfattende høringsuttalelse. Saken har vært til behandling i alle våre lokalavdelinger og spesialgrupper. Disse har arrangert en rekke lokale debatt- og informasjonsmøter med bibliotekansatte, politikere, forfattere, bibliotekbrukere og andre interesserte. Vi har valgt å legge ved kopi av de høringsuttalelsene som er kommet inn fra våre ulike organisasjonsledd.

NBF mener at en bibliotekreform er nødvendig og at Bibliotekreform 2014 gir en helt spesiell mulighet for styrking av biblioteksektoren. Land som det er naturlig å sammenligne seg med, yter langt mer til bibliotek og dette gjenspeiler seg også i befolkningens bruk av bibliotekene. Bibliotekene i Norge trenger et løft. Økt bruk av bibliotekene har stor samfunnsmessig verdi, både fordi bibliotekene er kilder til kunnskap og kulturopplevelser og fordi bibliotekene legger forholdene til rette for demokrati og ytringsfrihet ved å tilby alle gratis tilgang. Bibliotekene skal fylle viktige samfunnsfunksjoner innen utdanning og forskning, og dersom Norge skal kunne nå sine mål som kunnskapsnasjon, er bibliotekene et nødvendig redskap.

Bibliotekene spiller en stor rolle i dagens samfunn ved å

- sikre at befolkningen får en demokratisk rett til fri tilgang til informasjon og ved å gi alle gratis tilgang til oppdatert IKT-utstyr og kyndig veiledning – bibliotekene er en viktig faktor i sosial utjamning
- fremme formidlingen av litteratur og andre kulturuttrykk rundt om i landet
- være en betydelig faktor i utdanningssamfunnet: i grunnutdanning, høgre utdanning og i livslang læring
- gi et bredt tilbud til det flerkulturelle Norge
- stimulere leseferdigheter og gi alle – både lesesvake og lesterke – tilgang til relevant materiale
- være en del av et globalt nettverk
- tilby en attraktiv offentlig møteplass i lokalsamfunnet som er åpen for alle og som har universell tilgang

Generelle kommentarer

Norsk Bibliotekforening mener at utredningen gir et godt bilde av de mange utfordringene norsk biblioteksektor står overfor i årene framover. NBF vil imidlertid peke på at noen av

Malerhaugveien 20,
N-0661 Oslo

Telefon: 23 24 34 30
Telefax: 22 67 23 68

E-post: nbf@norskbibliotekforening.no

de utfordringene som utredningen beskriver mer er forsømmelser i de siste års norske bibliotekpolitikk, enn de er nye utfordringer. Dette gjelder bl.a. utviklingen av digitale bibliotekstjenester, fengselsbibliotekene og Det flerspråklige bibliotek.

NBF støtter i hovedsak utredningens uttalte hovedmål for biblioteksektoren 2008 – 2014

- utvikle og tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester
- fremme bibliotekene som ressurs for læring og kultur- og litteraturformidling
- gjennomføre en reform av bibliotekstrukturen gjennom lokale og regionale tiltak basert på lokale forhold og demokratiske vedtak
- styrke og fornye kompetansen i biblioteksektoren
- plassere bibliotekforskningen innenfor kultur- og kunnskapsforskningen og andre relevante forskningsprogrammer

NBF er positiv til at utredningen legger opp til et større statlig ansvar for utviklingen av nasjonale bibliotekstjenester.

*NBF mener at framdriftsplanen som utredningen legger opp til **må** holdes og har derfor drøftet hvordan Bibliotekutredningen best kan videreføres. NBF går inn for følgende:*

1. Det tas sikte på å få lagt fram prioriterte saker til statsbudsjettet for 2008.
2. Det utarbeides en Stortingsmelding på grunnlag av utredningen.
3. Det forberedes en lovproposisjon med tanke på felles biblioteklov for folke-, fylkes-, skole-, høgskole- og universitetsbibliotekene.
4. Kultur- og kirkedepartementet samarbeider med Kunnskapsdepartementet om endring i forskriftene til opplæringsloven vedrørende skolebibliotek, og om mer effektive samarbeidsformer på bibliotekområdet.

NBF er meget skeptisk til at det skal utvikles en ABM-portal. NBF mener at biblioteksektoren i Norge har et særlig behov for en sterk og tydelig profilering. Sektoren har et tusenårig internasjonalt merkevarenavn; "bibliotek", med alle merkevarenavnets beste egenskaper; gjenkjennelighet, kvalitet, felleseie og global tilgjengelighet. NBF mener derfor meget sterkt at markedsføringen av ABM-sektorene ikke er tjent med innføringen av det høyst diffuse og noe byråkratiske begrepet "ABM". Vi mener at det ikke er noe i veien for å utvikle et nært og integrert samarbeid innenfor ABM-sektoren, samtidig som ABM-sektorens institusjoner markedsføres og er lett tilgjengelige ut fra sine velkjente og historisk nedfelte navn; arkiv, bibliotek og museum.

På nasjonalt nivå må ABM-utvikling være et samlende organ for bibliotekutvikling for hele sektoren. ABM-utvikling skal ikke være en driftsorganisasjon for tiltak som f.eks. Kulturnett eller Norsk digitalt bibliotek. Dette er tjenester som ABM-utvikling skal være med på å utvikle til beste for alle bibliotek. Driften av tjenestene må imidlertid organiseres på andre måter.

NBF vil understreke at bibliotekene har utviklet tjenester som gjør dem til verdifulle instrumenter på mange samfunnsområder, og som berører oppgavene til flere ulike departementsområder. Vi kan nevne Arbeids- og inkluderingsdepartementet (integrasjon og flerkulturelle bibliotekstjenester), Fornyings- og administrasjonsdepartementet (IKT), Kommunal- og regionaldepartementet (kommunal- og regionalutvikling), Kultur- og kirkedepartementet (en rekke områder), Kunnskapsdepartementet (hele utdanningsløpet fra grunnskole til livslang læring), Nærings- og handelsdepartementet (lokal og regional næringsutvikling), Samferdselsdepartementet (IKT) og Utenriksdepartementet (det globale informasjonssamfunnet).

NBF mener at med den nasjonalt integrerte biblioteksektoren som utredningen går inn for, må det tas organisatoriske grep også på departementalt plan for å sikre et effektivt og målrettet samarbeid mellom Kultur- og kirkedepartementet og Kunnskapsdepartementet.

For at utviklingen av Norgesbiblioteket skal bli en suksess, må Kunnskapsdepartementet ha en langt tydeligere og utadrettet bibliotekkompetanse og –profil på sentralt departementalt plan. Savnet av dette synliggjøres i negativ forstand altfor ofte ved at bibliotekets rolle i utdanningssammenheng er utelatt, glemt eller svært overfladisk behandlet i stortingsmeldinger, læreplaner og utredninger fra Kunnskapsdepartementet. Det bør etter vårt syn være klare forpliktende samarbeidslinjer mellom Utdanningsdirektoratet og ABM-utvikling, og sentralt mellom Kultur- og kirke departementet og Kunnskapsdepartementet.

MÅLOMRÅDE 1   INNHOLD OG TJENESTER

Strategi 1.1   Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

Samlede mål

De samlede mål er tredelt og omhandler både ABM-program, Norsk digitalt bibliotek og digital infrastruktur.

I første del foreslås et digitalt ABM-program. NBF vil hevde at dette programmet må utsettes inntil den andre delen av dette målet, nemlig Norsk digitalt bibliotek (NDB), er fullført. Andre del av målet er vi enige i. NBF er også enig i at den tredje delen må være et prioritert mål for sektoren. Hvis dette skal være en del av en nasjonal satsning, må det samtidig knyttes prosjektmidler til denne delen.

Tiltak: Etablere en ABM-portal

NBF mener at etableringen av en felles ABM-portal bør utsettes. Tiltaket som går ut på å gjøre metadata tilgjengelig for ulike søkemotorer, bør etter NBFs syn flyttes organisatorisk til Norsk digitalt bibliotek.

Tiltak: Iverksette programmet Norsk digitalt bibliotek (NDB)

NDB ble lansert for flere år siden og bør komme i drift umiddelbart. NBF er enig i at dette skal gi et godt fundament for et felles digitalt bibliotek som skal samle en rekke nasjonale og lokale tjenester. NDB vil være av stor betydning for hele det norske samfunnet og det vil støtte opp om alle bibliotekene som bestreber seg på å gi norske innbyggere et kvalitativt godt digitalt tilbud. Vi går derfor inn for det som er beskrevet i tiltakene som skal til for å realisere dette målet. Samsøk bør prioriteres og må bli ferdig utviklet i 2007. Det samme gjelder tjenesten Biblioteksvar. Begge disse tjenestene burde vært driftsklare for lenge siden. Biblioteksvar bør etableres fast med statlig finansiering til drift og markedsføring. Dette er ressurser som kommer i tillegg til bibliotekenes bidrag i form av "dugnad". Videre mener vi at NDB bør omfatte flere tjenester enn disse to. Alle offentlige biblioteker må trekkes inn i utviklingen av NDB og en felles, sømløs bibliotekportal for brukerne. NDB skal gi fri tilgang til en norsk kunnskapsallmenning, en digital nasjonal kunnskapsbase og til internasjonal faglitteratur. Det er viktig at bibliotekene satser på produksjon og spredning av metadata til mye brukte søketjenester.

Tiltak: Gi tilgang til sentrale kunnskapskilder

Tilgang til sentrale kunnskapskilder bør, - og kan, - gjennomføres snarest. Dette tiltaket gjør det mulig å gi alle bibliotekene tilgang til de norske kildene som allerede er digitalisert ved kjøp av lisenser til leksika, ordbøker, tidsskrifter og aviser, for eksempel Atekst.

Strategi 1.2   Digitalisere viktige innholdsressurser

Mål

Mål for strategi 1.2 sier at brukerne skal ha tilgang til relevant materiale i digitalisert form.

Tiltak: Etablere et program for digitalisering av materiale i arkiv, bibliotek og museer

NBF mener det er riktig å digitalisere trykt materiale for å kunne gi tilgang til hele befolkningen, men at det må skje på grunnlag av en omforent digitaliseringspolitikk, slik at det i første rekke er materiale av størst interesse som digitaliseres. Videre mener vi at

Nasjonalbibliotekets og andre bibliotekers materiale bør gå foran materiale fra museer og arkiver. Dersom det ikke er rom for hele den foreslåtte bevilgningen i tillegg til prioriteringene under de andre målene, mener NBF at summen kan reduseres gjennom noe strengere innbyrdes prioriteringer.

Strategi 1.3 Utvikle nye digitale tjenester

Mål

NBF er enig i målet under denne strategien.

Tiltak: Stimulere til utprøving av nye IKT-tjenester og -løsninger

For at bibliotekene også i framtida skal kunne gi befolkningen gratis tilgang til kvalitetssikret og relevant faglitteratur, informasjon og kulturopplevelser, er det nødvendig å være i forkant når det gjelder nye digitale løsninger. Eksempelvis er standardiserte katalogdata er viktig for framtidig utveksling og samarbeid og bedre nasjonale løsninger for bibliografisk produksjon og automatisert distribusjon. Det er derfor vesentlig å prøve ut ny teknologi og kunne utvikle nye tjenester i bibliotekene. Slik utprøving er gunstig å gjøre i prosjektsamarbeid mellom flere biblioteker. Samarbeid kan gi mange fordeler og bør stimuleres av sentrale og regionale prosjektmidler. Utredningen foreslår at dette finansieres innenfor økte prosjektmidler til ABM-utvikling. NBF er enig i at prosjekter innenfor dette området bør prioriteres, men at ikke nødvendigvis alle prosjekter og prosjektmidler må organiseres og formidles via ABM-utvikling. Departementene må vurdere om andre kanaler, som fylkesbibliotekene, Utdanningsdirektoratet eller Universitets- og høgskolerådet (UHR) kan være mer effektive.

Strategi 1.4 Videreutvikle biblioteket som læringsarena og læringsressurs

Samlede mål:

NBF støtter de samlede målene under dette punktet.

Bibliotekene vil bli stadig viktigere med hensyn til livslang læring. Den uformelle læringen som skjer i bibliotek er verdifull. Folkebibliotekene har et stort potensial både i den formelle og uformelle læringen. Velfungerende folkebibliotek, med mulighet for fjernlån fra fagbibliotek er en vesentlig ressurs for studenter og andre lærende i hele landet.

Den fysiske tilgangen til bibliotekene som studiested blir stadig viktigere som følge av det økende antallet fjernstudenter. For mange av disse er folkebiblioteket det eneste stedet de kan finne gode arbeidsforhold. Betydningen av romslige åpningstider, arbeidsplasser, faglitteratur, PC/Internett og fellesskap med andre studenter må understrekes i denne sammenhengen.

Bibliotek i universitets- og høgskolesektoren er viktige ressurser for forskning og utdanning, og må være tett integrert i undervisning, forskning og formidling for å kunne være på høyden med aktuelle og oppdaterte tjenester til disse formålene.

Skolebibliotekene må integreres i grunnutdanningene og utvikles som bidragsyttere for å nå målene i Kunnskapsløftet.

Tiltak: Etablere et fast samarbeid mellom bibliotek- og utdanningsmyndighetene

NBF ser positivt på etableringen av et samarbeidsorgan mellom bibliotek- og utdanningsmyndighetene på nasjonalt nivå. Omtrent halvparten av midlene som bevilges til bibliotek i Norge går til utdannings- og forskningsbibliotek, men bibliotek anses i stor grad som et kulturpolitisk spørsmål. Bevisstheten om det ansvaret utdanningsmyndighetene har for gode bibliotek-tjenester for skoleelever, lærere, studenter og forskere må økes.

NBF ønsker et tettere samarbeid mellom universitets- og høgskolebibliotekene og folkebibliotekene på regionalt plan. Dette vil styrke bibliotekenes rolle som kunnskapspolitiske aktører.

Tiltak: Utvikle verktøy og metoder for opplæring i informasjonskompetanse

Noen fag- og forskningsbiblioteker har utviklet verktøy som er lagt åpent på nettet til bruk for alle interesserte. Det er behov for utvikling av slike verktøy både for grunnutdanningen, for høgre utdanning og i perspektivet livslang læring. Veiledning i informasjonskompetanse må integreres i institusjonenes læringsplattformer og samtidig knyttes til bibliotekenes læringsarenaer både på nettet og fysisk.

Det er etter NBFs syn nødvendig å bygge opp så vel digital kompetanse som informasjonskompetanse for å nå målene i Kunnskapsløftet.

Tiltak: Utvikle tilgang til vitenskapelig informasjon produsert ved universitet og høgskoler gjennom åpne digitale løsninger

Det synes som at man tar utgangspunkt i dagens løsning for vitenskapelige publiseringer i kommersielle tidsskrifter. Det vil være tjenlig for forskersamfunnet om man søker å skape nye økonomiske og organisatoriske løsninger for publisering, slik digital teknologi legger til rette for. Dermed kan man gjøre forskningsresultater fritt tilgjengelig som vitenskapelig informasjon i åpne institusjonelle arkiv. Etablering av Open Access-tidsskrifter med fagfelle vurdering eller migrering av slike tidsskrifter til en Open Access-modell for publisering, vil være et naturlig skritt å ta for å få bedret tilgangen til forskningsresultatene.

Overgang til Open Access-publisering vil være en prosess som må gå over tid, og det må settes inn betydelige ressurser til dette. I en overgangsfase må man regne med å abonnere både på de tradisjonelle tidsskriftene og de nye, samtidig som overgangen i seg selv vil kreve innsats. Det må gis økonomisk støtte til prosjekter for å etablere teknisk og organisasjonsmessig infrastruktur for Open Access-publisering. Inntil en levedyktig finansieringsmodell for slike tidsskrifter er skapt, må man også bidra økonomisk til driften av disse tidsskriftene.

Det er viktig å huske at også folkebibliotekene skal gi tilgang til den vitenskapelige informasjonen formidlet i en form som er tilgjengelig for vanlige voksne lesere og skoleelever.

Strategi 1.5 Videreutvikle kultur- og litteraturformidlingen i bibliotekene

Samlede mål

NBF støtter målene under dette punktet, men mener at formuleringen må være "Videreutvikle kultur-, litteratur- og kunnskapsformidlingen i bibliotekene". Det skal settes av tilstrekkelig ressurser til kunnskapsformidling og til formidling av skjønnlitteratur og andre kunstneriske uttrykk.

Alle typer bibliotek skal drive kunnskapsformidling både i den ordinære driften og gjennom spesielle program som for eksempel Forskningsdagene.

Tiltak: Iverksette et program for litteraturformidling

NBF ser positivt på forslaget om et eget program som knytter seg til innkjøpsordningene. NBF vil imidlertid understreke at litteraturformidling også må omfatte annen litteratur enn dette, og at det bør utvikles egne programmer for formidling av barnelitteratur.

Videre mener NBF at norske bibliotek bør utvikle lesersørvis som omfatter hele befolkningen, ikke bare barn og unge. Det bør bygges på erfaringene fra "Gi rom for lesing".

Tiltak: Sette av nasjonale midler vedr. Den kulturelle skolesekken

Øremerkede nasjonale midler til litteraturformidling er viktig. Fordelingsnøkkelen i DKS må endres slik at dette kan gjennomføres. Litteraturen må profileres sterkere som kunstform gjennom forfatterbesøk, og folkebibliotekene må framheves som arena for DKS. Et program for folkebibliotekene krever imidlertid ressurser.

Tiltak: Utvikle handlingsplan for å styrke bibliotek / arkiv / museer som lokalhistoriske sentre

Bibliotekene har et spesielt ansvar for norsk språk, norsk kultur og norsk kulturarv. I samarbeid med arkiv, museer og andre institusjoner skal bibliotekene bidra til å skape lokal identitet og formidle kunnskap om kulturarven.

Tiltak: Styrke og utvide de offentlige innkjøpsordningene for litteratur og andre medier
NBF støtter de innkjøpsordningene som foreslås. Det er særlig maktpåliggende å øke rammene for innkjøp av oversatt litteratur, spesielt litteratur for barn og unge, for å styrke det etniske mangfoldet i denne litteraturen. Formidlingen av kulturfondbøkene bør systematiseres og utvikles i opplegg som kan tas i bruk av bibliotekene over hele landet. Det bør etableres en lett tilgjengelig database for de erfaringene som gjøres med litteraturformidling og lesestimulering. Gode tiltak må få midler til videreutvikling etter en bestemt plan.

Strategi 1.6 Styrke bibliotekene som bidragsyttere til inkludering, integrering og kulturelt mangfold

Mål

NBF støtter de samlede mål og mener at Bibliotekreform 2014 gir en god og fyldig omtale av hvordan biblioteket kan spille en vesentlig rolle i det flerkulturelle samfunn.

Tiltak: Bidra til inkludering av innvandrere gjennom litteratur- og kunnskapsformidling
2008 er markeringsår for kulturelt mangfold i Norge og året for interkulturell dialog i Europa, og regjeringens handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen bør realiseres. På bakgrunn av den fyldige omtalen og de ambisiøse målene burde imidlertid utredningens tiltak for flerkulturelle bibliotek tjenester etter NBFs syn vært mer omfattende og sikre en systematisk satsning på et lite utviklet, men svært aktuelt område ved norske folke- og fagbibliotek. Et særlig økonomisk løft her vil være en sterk stimulans til å sette i gang gode prosjekter innen litteratur- og kunnskapsformidling.

I egenskap av kompetansesenter må Det flerspråklige bibliotek (DFB) få en mer aktiv rolle som kursarrangør med sikte på å øke den flerkulturelle kompetansen. DFB må videre få ressurser til å utvikle nye digitale tjenester og være koordinator for prosjekter og nettverk. Generelt må satsningen på DFB trappes opp, og DFB må videreutvikles som et levende og oppdatert depotbibliotek, kompetansesenter og veileder overfor landets biblioteker og andre aktuelle institusjoner i spørsmål som angår bibliotektilbud til språklige minoriteter.

Tiltak for samisk litteratur

En innkjøpsordning for samisk litteratur må gjeninnføres. Sametinget viderefører ordninga med tilskudd til anskaffelse av samisk bibliotekmateriale i folke- og skolebibliotek. Det er positivt og bør økes.

Tiltak for nasjonale minoriteter

Bibliotek tjenester til de nasjonale minoritetene må bedres og det bør utredes hvilke bibliotek som skal ha et særskilt ansvar for de ulike nasjonale minoriteter. Bibliotek tjenester til kvener kan for eksempel naturlig legges til Finnmark fylkesbibliotek avd. Vadsø, som allerede har nasjonalt ansvar for finsk bibliotek tjeneste, med egne bevilgninger på statsbudsjettet. Biblioteket har utviklet stor kompetanse på dette feltet. Denne tjenesten må fortsette å videreutvikles, både med samlingsutvikling, utlån, konsulent tjenester og informasjon om finsk litteratur. Dette biblioteket ønsker også å utvikle den kompetansen som ble opparbeidet med prosjektet NORU (Norsk-russisk bibliotek- og informasjonstjeneste i grenseland) og gjøre tjenesten permanent. Bibliotek og litteratur må være synlig i samarbeidet i Barentsregionen og i Regjeringens nordområdesatsing, og det er naturlig at det som allerede er forsøkt og har vist seg som vellykket, får fortsette: Den norsk-russiske bibliotek- og informasjonstjenesten ved Sør-Varanger bibliotek må derfor bli til en permanent tjeneste.

Strategi 1.7 Styrke bibliotek tjenestene i fengslene

Mål

Målet om at alle innsatte skal ha tilgang til bibliotek tjenester har både en kulturpolitisk og en utdanningspolitisk bakgrunn. Det betyr at så vel utdanningsmyndigheter som kulturmyndigheter og justismyndigheter har et ansvar for at målet nås. NBF forutsetter derfor at myndighetene legger en klar samarbeidsmodell og ansvarsdeling til grunn for arbeidet på dette området.

Tiltak: Gjennomføre planer for bibliotek tjenester i fengslene.

NBF forventer at tidligere plan for bibliotek tjenester i fengslene oppfylles innen 2007. Det er en menneskerett for innsatte å få kvalitativt gode bibliotek tjenester som både omfatter tilgang til forskjellige typer litteratur og andre medier som film og musikk. Bibliotektilbudet i fengslene skal både bidra til å forbedre hverdagen i fengslet og til stimulering og videreutdanning.

Bevilgningene må raskt trappes opp inntil kravet om at alle innsatte skal ha tilgang til oppdaterte bibliotek tjenester faktisk er oppfylt. Restriksjoner på tilgang til internett kan kompenseres med intranett med tilgang til relevante nettressurser, bl.a. for innsatte som studerer.

MÅLOMRÅDE 2   STRUKTUR OG ORGANISERING

Strategi 2.1   Styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket

Mål

Gitt at de forutsetninger som følger nedenfor m.h.t. prosess og virkemidler tas hensyn til, kan NBF slutte seg til det formulerte målet.

NBF vil også presisere at vi ser for oss prosessen som et forpliktende og formelt samarbeid, hvor "konsolidering" mer presist oppfattes som "å samle og styrke".

NBF vil peke på at det kan være ulike veier for å nå det aktuelle målet, og vi vil derfor understreke viktigheten av å prøve ut ulike samarbeidsmodeller og at ABM-utvikling bidrar med innsatsmidler til slike forsøksordninger. Fordelingen av så-midler må være ikke-diskriminerende, dvs. at myndighetene ikke lager stramme byråkratiske regler for konsolideringsprosessen, og man må ha for øye de vellykkede prosessene som allerede er i gang.

NBF går inn for en aktiv og samordnet offentlig bibliotekpolitikk på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Her må også Nasjonalbiblioteket inngå, med sine viktige fellestjenester og sine store utviklingspotensialer.

Samtidig vil vi understreke hvor viktig bibliotektilbudet er for lokalsamfunnet. Et godt bibliotektilbud er ofte et av svært få kulturtilbud bygdesamfunnene har. Ved siden av å være møtested for ulike grupper innbyggere, er det også betydningsfullt for oppvekstmiljø og som kunnskapskilde.

Dette legger samtidig et stort ansvar på kommunene og fylkene, som bibliotekeiere, til å følge opp på kommunalt og regionalt plannivå og inkorporere konsolideringsprosessen i strategiplaner og økonomiplaner.

For fylkesbibliotekenes del bør man være oppmerksom på at de har forskjellige oppgaver i ulike fylker. Flere og flere har primært utviklingsoppgaver mens enkelte fortsatt utfører nødvendige driftsoppgaver.

Tiltak: Etablere sterkere og mer kompetente folkebibliotek gjennom en konsolideringsprosess

NBF er i utgangspunktet positiv til forslaget. Punkt 6 i NBFs prinsippprogram påpeker at "Interkommunalt biblioteksamarbeid kan være en nødvendig vei å gå for å sikre stabil kvalitet og forsvarlig nivå på bibliotektilbudet for alle som bor i landet." Dette ut i fra en erkjennelse

av at det norske folkebiblioteklandskapet er preget av sterk fragmentering og små enheter, og trenger styrking, kompetanseheving og samordning av ressurser for å kunne yte gode tjenester også i fremtiden. NBF forutsetter samtidig at det skal være minst en folkebibliotekavdeling i hver kommune.

NBF er enig i at antall årsverk i en folkebibliotekenheter bør opp i minst 6-8 for å få fagmiljøer med tilstrekkelig bredde og dybde, men advarer mot å betrakte dette tallet som en absolutt størrelse. Det er en forutsetning at man ikke nøyer seg med å konsolidere folkebibliotek til summen av eksisterende antall årsverk når dette tallet, men at det faktisk tilføres nye personalressurser, ikke minst for reelt å kunne tilby lengre åpningstider. Det bør være et mål at alle enheter innen det konsoliderte biblioteket får lengre åpningstider. Lengre åpningstid vil være én av de viktigste indikatorene på forbedring av det lokale bibliotektilbudet, og må prioriteres høyt.

NBF er enig i at hvert enkelt bibliotek i Norgesbiblioteket skal tilby de samme grunntjenester, slik at det for brukeren ikke spiller noen rolle hvilket bibliotek man benytter. En eventuell konsolidering må ikke medføre at eksisterende, gode løsninger lokalt forsvinner fordi de ikke passer inn i en overordnet plan for hva det konsoliderte biblioteket skal tilby.

NBF minner om at de minste folkebibliotekene ser ut til å score bedre på fleksibilitet og service overfor sine brukere enn større folkebibliotek gjør. Dette har nær sammenheng med at brukere og ansatte ofte kjenner hverandre, og at bibliotektilbudet er tilpasset lokale forhold og den enkelte bruker.

NBF registrerer – på bakgrunn av møter om Bibliotekreform 2014 som organisasjonens ulike avdelinger har avholdt rundt omkring i landet – at det synes å være en del skepsis blant folkebibliotekteierne (kommunene) til konsolideringstanken. En del kommunepolitikere har uttrykt bekymring for at konsolideringen skal bli en kopi av museumsreformen, som i Bibliotekreform 2014 fremholdes som et eksempel til etterfølgelse til tross for at den ikke er ferdig evaluert.

NBF er ikke overbevist om at kommunene generelt vil gå inn for å konsolidere sine folkebibliotek med naboens. NBF er også opptatt av at det må utvikles samarbeidsmetoder som sikrer at enkeltkommuner som deltar i et konsolidert bibliotek ikke reduserer sin innsats i håp om at rikere naboer skal kompensere for dette. Det kan ikke understrekes nok at reformen er en satsingsreform, ikke en innsparingsreform.

NBF er samtidig opptatt av at folkebibliotekene ikke mister sin lokalpolitiske forankring. Vi ser forøvrig ingen grunn til at det skal være noe krav at samarbeidende/konsoliderte biblioteker har felles sjef.

Reformen foreslår å opprette stilling(er) som skolekoordinator(er) innen en kommune for å bringe skolebibliotekene opp på et akseptabelt bibliotekfaglig nivå. NBF mener at man også bør vurdere behovet for *regionale* koordinatorene, enten ansatt ved fylkesbiblioteket eller av flere kommuner i fellesskap. Oppgaven til en regional koordinator kan være å legge til rette for en helhetlig bibliotekutvikling innenfor regionen. Både folke- og skolebibliotek vil inngå naturlig i denne helheten.

Det kan være naturlig at fylkeskommunene skal koordinere konsolideringsprosessen, men NBF understreker at dette forvaltningsnivået må ha noen verktøy for å kunne være pådrivere i forbindelse med konsolideringen. Uten egne midler til å stimulere til konsolidering er det fare for at fylkeskommunens bidrag til prosessen vil bli av liten betydning. For at en konsolideringsprosess skal kunne lykkes, er det tvingende nødvendig at det bevilges nasjonale midler.

NBF stiller seg tvilende til om de økonomiske midler som foreslås satt av til dette omfattende tiltaket (konsolideringsprosessen) er tilstrekkelig, og vil foreslå en ny og grundigere beregning av det økonomiske behovet på dette området.

Tiltak: Iverksette et program for skolebibliotekutvikling

NBF støtter helhjertet opp om forslaget om å styrke skolebibliotekene. Disse mangler i høy grad nødvendige ressurser for å kunne tilby elever og lærere gode nok bibliotektenester, et problem som er blitt enda tydeligere ved innføringen av Kunnskapsløftet. Det er ikke mulig å nå målene i Kunnskapsløftet uten at hver enkelt skole har et godt skolebibliotek, og en slik opprustning er derfor helt nødvendig.

Et skolebibliotek er i dag et læringscenter, og skal ha de samme mål som skolen det er en del av. For at skolebiblioteket skal ha mulighet til å støtte opp om disse målene, må det inneha kompetanse innenfor pedagogikk og være integrert i skolens daglige virke. NBF mener det er viktig å vektlegge skolebibliotekets funksjon som lære- og veiledningscenter framfor som en skranke for utlån og litteraturformidling.

Om begge tiltakene

NBF mener at begge tiltakene under strategi 2.1 bør sees i sammenheng. Vi mener at den mest effektive veien til sterkere og mer kompetente folkebibliotek og nødvendig utvikling i skolebibliotekene vil være å utvikle et tettest mulig samarbeid mellom folke- og skolebibliotek.

Biblioteklovens §6 fastslår at "det skal være et organisert samarbeid mellom folkebiblioteket og de kommunale skolebibliotekene", men dette samarbeidet har mange steder et betydelig forbedringspotensial.

Politisk vil en styrking av samarbeidet mellom folke- og skolebibliotek innen en kommune nok være enklere å få aksept for enn en konsolidering med nabokommunenes folkebibliotek. Kommuner som velger en slik løsning bør også få ta del i de midler fylkeskommunen måtte ha til rådighet for å oppmuntre til konsolidering.

Kombinasjonsbibliotekene må ikke bli folkebibliotek med utvidet service til skoleelever.

Skolelederne må bevisstgjøres for å unngå at skolens bibliotekbehov forsvinner i et samarbeid som ikke er godt nok gjennomtenkt, særlig etter at Kunnskapsløftets krav om digitale ferdigheter stiller skolebibliotekene overfor nye utfordringer.

En måte å styrke samarbeidet mellom folke- og skolebibliotekene på, er å etablere en stilling som skolekoordinator. En annen måte er å opprette stillinger som ligger under folkebiblioteket, men som konkret skal benyttes til å drive og utvikle skolebibliotekene.

NBF vil også understreke behovet for å gjøre fylkesbibliotekene til sterkere og mer synlige utviklingsaktører. De har en nærhet til de lokale bibliotekene som gjør dem til en vesentlig utviklingsressurs også i forbindelse med utvikling av samarbeidsprosjekter - spesielt for de mange mindre folkebibliotekene. Fylkesbibliotekene vil dessuten være en særlig ressurs i forhold til de videregående skolene.

Strategi 2.2 Videreutvikle det fysiske biblioteket

Samlede mål

NBF slutter seg til målformuleringen. Bibliotekets lokaler og biblioteket som møteplass må videreutvikles. Vi vil også peke på at for store befolkningsgrupper er *mobile bibliotektenester*, først og fremst bokbusser, deres regelmessige møte det fysiske biblioteket.

Tiltak: Etablere et investeringsprogram for biblioteklokaler

NBF mener at det skal legges inn flere midler i dagens kulturhusfinansiering i stedet for at det etableres en ny ordning. Økte midler til biblioteklokaler vil være med på å stimulere til nybygg og videreutvikling av bibliotekene som fysiske rom. Bibliotekene skal ha universell

utforming. Det må også være rom for stimulering til økt mobil bibliotekstjeneste – både til fornying og til ny etablering både i grisgrente og i sentrale områder. Dette gjelder bokbuss, bokbil og bokbåt. Etter NBFs mening kan ikke midler til nye lokaler først og fremst knyttes opp til etablering av konsoliderte bibliotekenheter, men må være et selvstendig virkemiddel for å nå samlede mål for strategi 2.2.

Tiltak: Utstyre alle bibliotek med trådløst høyhastighetsnett.

Trådløst høyhastighetsnett er en nødvendighet i alle typer bibliotek. Det bør være et mål at alle bibliotek har etablert et slikt nett i løpet av de tre neste årene. En eventuell statlig ordning for videreetablering av trådløse nett i bibliotekene bør ikke fremstå som en "belønning" for bibliotek som ikke har investert i slike løsninger selv. Et program for trådløst bredbånd for å støtte digital infrastruktur er nødvendig.

Strategi 2.3 Utvikle et brukerorientert og samarbeidende Norgesbibliotek

Samlede mål

Samlede mål for strategi 2.3 sier at befolkningen skal møte en enhetlig og samlet biblioteksektor, at tilgjengeligheten skal være for alle, at kunnskap om bibliotekene skal bedres og at evalueringsmetoder skal utvikles.

Dette må ikke forhindre at bibliotekene skal utvikle sitt særpreg, f.eks. knyttet til geografi, næringsliv, natur, historie eller annet i lokalmiljøet (for eksempel tilknytning til kjente personer som forfattere). Vi har mange eksempler på dette (Notodden bibliotek som sammen med Notodden Bluesfestival bygger Bok og Blushuset og Drammen bibliotek i Papirbredden). Det må heller ikke forhindre gunstige lokale løsninger (som Oppegård bibliotek i Kolben kulturhus, kombinasjonsbibliotek og samlokalisering med andre offentlige kontor som for eksempel Servicetorg). I forslaget må ligge at bibliotekene utvikler sin egenart samtidig som det oppnås et kvalitetsnivå og et sett med relevant tjenester som er felles for alle bibliotek. Dette kommer i tillegg til et knippe digitale tjenester som til sammen utgjør merkevaren bibliotek.

De digitale tjenestene som bibliotekene tilbyr på nettet vil ha felles utgangspunkt i Norsk digitalt bibliotek. Her vil også enkelte bibliotek kunne tilby en rekke spesielle tjenester. Disse kan inngå i Norsk digitalt bibliotek hvor de enkelte bibliotek/regioner velger ut det som er relevant.

Tiltak: Transportordning for distribusjon av materiale mellom bibliotekene.

Mange regioner er godt i gang med å etablere transportordninger. Det beregnes en sterk økning i fjernlån når Samsøk blir etablert. Det må sørges for at ikke transporten blir en hindring for en effektiv distribusjon.

Tiltak: Endre dagens biblioteklovgivning

De aller fleste bibliotek er offentlige eller (i høy grad) offentlig finansiert. Juridisk er bibliotekene behandlet i forskjellige lover. De viktigste er

- folkebibliotek og fylkesbibliotek i lov om folkebibliotek av 1985,
- skolebibliotek i opplæringsloven av 1998 § 9-2 jfr. forskrift av 2006 § 21-1
- universitets- og høyskolebibliotek i NOKUT-forskriften (forskrift 8.9.2005 nr 1040 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler) § 3-3, gitt med hjemmel i universitets- og høyskoleloven av 2005.

Andre viktige bibliotek er Nasjonalbiblioteket og Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek.

Bibliotekene er organisert under ulike eiere, under ulike departement og med ulike krav og forventninger – ut fra formål.

Kompetansekravene til ansatte i bibliotek er ikke regulert, med unntak av kravene i folkebibliotekloven til bibliotekfaglig utdannelse i stillinger som biblioteksjef i kommunene og som fylkesbiblioteksjef.

Formelt krav om tjenestetilbud, inkludert nettverkssamarbeid med andre, finner vi kun i folkebibliotekloven. Gratisprinsippet er hjemlet dels i folkebibliotekloven § 1 og dels i åndsverkloven av 1961 § 19.

Bibliotekene har i dag et omfattende samarbeid, særlig når det gjelder fjernlån. Utviklingen av det digitale bibliotek bringer oss ytterligere nærmere hverandre. Dessuten er det et politisk mål at alle innbyggere skal ha lik tilgang til kultur- og kunnskapskilder. I Bibliotekutredningen er stikkordet for det nasjonale løftet på bibliotekets innhold og tjenester "Norgesbiblioteket". Det heter i utredningen blant annet at bibliotekene "skal være en viktig kanal for tilgang til kunnskaps- og kulturressurser og utgjøre en digital kunnskapsallmenning" (del I, s 16). I Bibliotekutredningens del II går en i mer detalj inn på dette, hvor det fremheves som et prioritert tiltak å endre dagens biblioteklovgivning "for å sikre samarbeidet i et nasjonalt biblioteknettverk" (s. 241). Det heter videre at bibliotekloven "bør endres slik at den pålegger alle offentlige bibliotek å delta i biblioteknettverket, blant annet gjennom å yte fjernlån og ved kunnskapsdeling". Dette er synspunkter NBF støtter. En felles lov vil dels konsolidere gjeldende praksis, dels kunne være en pådriver videre.

NBF har vurdert om andre relevante lover, som Pliktavleveringsloven og Lov om bibliotekvederlag, eventuelt også (bibliotek)forskriften til Åndsverkloven, burde implementeres i en ny felles biblioteklov, men har ikke funnet å ville foreslå dette. Vi er imidlertid ikke imot at Kulturdepartementet vurderer dette nærmere.

Konkret vil NBF anbefale at departementet i en ny biblioteklov tar inn bestemmelser som

- sikrer videreføring av gratisprinsippet
- stiller konkrete krav til kompetanse i bibliotekene
- tar høyde for digitale ressurser og bibliotektenester og for eventuelle andre framtidige nye medier ("medieavhengig")
- sikrer et nasjonal fjernlånssystem som innebærer økonomisk kompensasjon
- viderefører og styrker føringene i dagens lovgivning (§ 1)
- plasserer bibliotekene som en demokratisk rettighet for innbyggerne
- tydelig viser hvilken offentlig myndighet som har ansvar for bibliotektenestene på de ulike utdanningsnivåene

NBF vil sterkt anbefale at arbeidet med en lovproposisjon forberedes parallelt med arbeidet med en Stortingsmelding.

Tiltak: Styrke krav til skolebibliotektenester i forskrift til opplæringsloven

For å kunne akkrediteres som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet er det krav om at institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek, med blant annet hensiktsmessige lokaler, moderne teknologi, kompetent personale, samt lett tilgjengelige relevante digitale og analoge samlinger/tenester for studenter og vitenskapelig personale.

NBF mener det er grunn til å tro at krav til bibliotektenester i opplæringsloven vil medføre en sterkere satsing på bibliotek i grunnskolen og den videregående skolen. Vi støtter derfor målet om at en endring i forskriften til opplæringsloven skal være vedtatt i løpet av våren 2008. Men NBF ønsker å påpeke at en formalisering i lovverket ikke nødvendigvis følges av en vilje til økonomisk satsing på skolebibliotek. Både staten, fylkene og kommunene har et ansvar for at det satses økonomisk på skolebibliotek, slik at norske skoleelever får de skolebibliotektenestene de fortjener.

Tiltak: Gjøre Norgesbiblioteket kjent gjennom profilering av innhold og tenester.

Det er et ansvar som hviler på hvert enkelt bibliotek å gjøre tenestene kjent og profilere biblioteket på en måte som gjør at ingen lar være å bruke biblioteket fordi de ikke kjenner

tilbudene. Samtidig mener vi det er gunstig med en kontinuerlig profilering for bibliotekstjenester som gjelder hele landet, for eksempel profilering av Biblioteksvar, Samsøk og andre tjenester i Norsk digitalt bibliotek. En felles profilering av spesielle tjenester til barn, til mennesker i utdanning og av enkelte tjenester er også viktig, f.eks. visuell, felles profilering.

Tjenester fra spesialbiblioteker (for eksempel Nord-sør-biblioteket) bør profileres som tjenester i Norsk digitalt bibliotek.

Strategi 2.4 Utvikle redskaper og metoder til evaluering og kvalitetsheving av virksomheten i bibliotekene

Mål

Begrepet "statistikk" bør inn i målformuleringen.

Tiltak: Utvikle verktøy og metoder for evaluering og kvalitetsheving av virksomheten

Det bør utvikles nye, og gamle metoder for evaluering bør forbedres. Bibliotekstatistikken må tilpasses øvrig statistikk som leveres fra eier (undervisningsinstitusjon/kommune). Det må arbeides spesielt med metoder for å fange opp virtuell bruk av bibliotekstjenester, som gjerne går på tvers av eierinstitusjoner. Dette må gjøres i samarbeid med forskningsmiljøer både innenfor biblioteksektoren og ved SSB.

NBF er opptatt av å synliggjøre aktivitet som krever mye innsats av personalet, men som ikke fremkommer i for eksempel KOSTRA-tallene. Utlånstall er ikke alene gode indikatorer på bibliotekenes aktivitet. Det er ønskelig å måle annen aktivitet som besøkstall, arrangementer, kurs, veiledning og oppsøkende virksomhet.

NBF mener det er viktig å få statistiske analyser av dagens situasjon med hensyn til personalressurser og åpningstid. Data må gjøres tilgjengelig på avdelingsnivå.

Statistikk fra skolebibliotekene som i dag ligger under ABM-utvikling, bør samordnes med den øvrige datainnsamlingen som foregår i utdanningsmyndighetenes regi.

MÅLOMRÅDE 3 KOMPETANSE OG FORSKNING

Strategi 3.1 Fornye den samlede kompetansen i biblioteksektoren

Mål

NBF mener dette er et fornuftig mål. Det må vurderes hva som er "riktig fordelt" kompetanse.

Tiltak: Etablere kompetanseutviklingsprogram for å styrke Norgesbiblioteket og de konsoliderte bibliotekene.

NBF ønsker innsats for økt kompetanse i sektoren velkommen. Det er ikke nødvendigvis mest hensiktsmessig å knytte dette programmet opp mot en mulig konsolidering. Ledelse, informasjonskompetanse, IKT-kompetanse, formidlingskompetanse, markedsføring m.m. bør inngå i et større kompetansehevingsprogram.

Det må utvikles forskjellige program for de forskjellige typer stillingskategorier i sektoren. Kompetanse kan også gis via andre kurs og utdanninger enn innen biblioteksektoren. Etter- og videreutdanningen må tilrettelegges på en slik måte at det i praksis blir mulig å følge for de som har behov for det. Mulighet for å få vikar i biblioteket vil gjøre det reelt mulig å delta i etter- og videreutdanning.

For at bibliotekstjenesten skal være operativ til enhver tid, må alle grupper av bibliotekansatte ha mulighet til å utvikle den faglige kompetansen. Derfor er det nødvendig å utvikle desentraliserte utdannings- og studietilbud. Tilbudene må være tilgjengelig for alle ansatte i alle typer bibliotek uavhengig av geografi.

Det går fram av Bibliotekreform 2014 at de fleste bibliotekansatte i gruppen "øvrige ansatte" er merkantilt personale. Kompetanseheving er viktig for denne gruppen som utfører et bredt spekter av bibliotekoppgaver. Denne gruppen fagpersonell har i dag ikke noe godkjent utdanningstilbud, men dette er under arbeid. Bibliotekene må derfor legge til rette for å ta inn lærlinger i faget.

NBF er opptatt av at kompetanseutvikling for de som arbeider i skolebibliotek knyttes tett opp mot Kunnskapsløftet og ser det som en forutsetning for å bedre kvaliteten på skolebibliotekene. NBF er fornøyd med at det foreslås å iverksette et større program for skolebibliotekutvikling (tiltak under strategi 2.1). Lærernes kompetanse i forhold til skolebibliotek bør heves ved å sette skolebibliotek på dagsorden i lærerutdanningen. På samme måte bør skolebibliotekarenes pedagogiske kompetanse heves.

Tiltak: Utvikle hospiteringsprogram for bibliotekansatte.

NBF slutter seg til at det er ønskelig med ulike hospiteringsprogrammer, både nasjonalt og internasjonalt. Av Bibliotekreform 2014 framgår det tydelig at norsk bibliotekmiljø har et behov for kontinuerlig innovasjon. Det kan skje bl.a. gjennom hospiterings- og utvekslingsprogrammer på internasjonalt nivå.

Med tanke på de store ulikheter bibliotekene imellom som Bibliotekutredningen påviser, mener NBF mener at det også vil være interessant med slike programmer på nasjonalt plan.

Strategi 3.2 Støtte faglig utvikling og kunnskapsdeling på tvers

Samlede mål

NBF vil understreke betydningen av å presentere bibliotek som en egen fagspesifikk sektor i forskningssammenheng.

Tiltak: Opprette nettverksgrupper med deltakere fra ulike bibliotektyper

Dette er et bra tiltak slik det er formulert. Det er likevel ikke sikkert at dette er en oppgave ABM-utvikling skal påta seg. Dette er en oppgave som både kan inngå i arbeidet til NBF og i fylkesbibliotekene.

Tiltak: Styrke og utvikle et kompetansemiljø for opphavsrett og personvern

NBF er enig i at det opprettes et kompetansemiljø og slutter oss til at dette bør utvikles ved Nasjonalbiblioteket. Det forsettes at kompetansemiljøet som opprettes har et nært og åpent samarbeid med hele biblioteksektoren.

Tiltak: Etablere et forskningsprogram der ABM-området inngår

En aktiv bibliotekforskning på høgt nivå er nødvendig. Forskning og kompetanseutvikling er muligens de områdene som er mest avgjørende dersom biblioteksektoren skal kunne møte de utfordringene vi står overfor, og om bibliotekene skal kunne spille den rollen de har potensial til i kunnskapssamfunnet.

NBF ser det som svært positivt at 'Bibliotekreform 2014' prioriterer forskning og foreslår etablering av nye forskningsprogrammer for bibliotekfeltet. Forskningstemaene som er skissert i utredningens del II er sentrale og relevante. Bibliotekforskning må knyttes opp til flere fagområder og det er derfor behov for flere forskningsprogrammer.

Forskning på bibliotekets rolle som møtested, som arena for kulturuttrykk og som aktør i det demokratiske aspektet er nødvendig. Det må forskes på den samfunnsmessige betydningen av bibliotek og bibliotekets samfunnsøkonomiske rolle. Videre må forskning knyttes opp imot informasjonsdelen i bibliotekfaget med forskning innen IKT og bibliotek- og informasjonsfag og aktuell fokus her er innholdsdelen av IKT og brukeratferd. NBF forutsetter at ABM-området omfatter alle norske bibliotek uavhengig av kategori. Det er etter vårt syn et klart behov for forskning på skolebibliotekene og dens pedagogiske funksjon. Vi vil spesielt peke på den forskningen som foregår i Sverige om skolebibliotekets rolle i opplæringen, samt

forskning i USA og Canada.

I arbeidet med å utvikle forskningsprogrammer, er det viktig at de utdypes og konkretiseres ytterligere. Et initiativ hvor ABM-utvikling, Nasjonalbiblioteket, utdannings- og forskningsinstitusjonene, Kunnskapsdepartementet, UHR-B og praksisfeltet (ved fylkesbibliotekene) i fellesskap utvikler forslag til plattform for slike forskningsprogrammer og finner et finansieringsgrunnlag for disse, både kan og bør tas umiddelbart, uavhengig av behandlingen av utredningen som helhet.

Vi tror også det bør legges mer arbeid i å konkretisere innholdet i den bibliotek- og informasjonsfaglige kompetansen som kreves og hvilke kompetanse en trenger på ulike nivå - bachelor, master og PhD. Det europeiske studieplanprosjektet og bakgrunnsmateriale som ble utviklet i forbindelse med det svenske Høgskoleverkets evaluering av svenske bibliotek og informasjonsutdanninger i 2004 gir et godt utgangspunkt.

Bibliotekforskningen må formidles på hensiktsmessig måte både til forskningsmiljøene og til praksisfeltet slik at den kommer hele sektoren til gode.

Avsluttende kommentar

NBF forventer at Soria Moria-erklæringens punkt om å "følge opp den vedtatte opptrappingsplanen for arkiv-, bibliotek og museum" vil sikre at nødvendige midler avsettes til å følge opp den investeringsplanen som foreslås i Bibliotekreform 2014.

Videre inneholder Soria Moria-erklæringen en rekke mål som på mange måter kan oppnås bedre ved å satse på utvikling av bibliotekene. Vi vil her nevne et levende og desentralisert demokrati, økt politisk deltakelse, åpenhet, offentlighet og ytringsfrihet (kapittel 6). Videre er bibliotekene i høg grad med på å styrke innsatsen for lokalsamfunn og regioner og bidra til velferdspolitik og regional utvikling samt livskraftige lokalsamfunn. Bibliotekene er en viktig faktor i satsing på barn og unge, både i fritid (folkebibliotekene) og for å oppnå kvalitet og mangfold i fellesskolen (skolebibliotekene). Gode skolebibliotek vil bidra til å nå målene i Kunnskapsløftet (kapittel 10). I kapittel 14 er det mange og viktige saker som angår bibliotekene, blant annet er bibliotekene en viktig faktor i videreutvikling av den kulturelle skolesekken til barn og ungdom – og bibliotekene har et spesielt ansvar for norsk språk, norsk kultur og norsk kulturarv.

NBF vil avslutningsvis minne om at regjeringen i Soria Moria-erklæringen sier at den vil føre en aktiv politikk for å styrke folkebibliotekene over hele landet og at den vil hegne om gratisprinsippet i bibliotekene og arbeide for at alle innbyggerne skal ha tilgang til gode og framtidsrettede bibliotektjenester.

Høringsuttalelsen oversendes samtidig i brev form, hvor vi legger ved de uttalelsene som er kommet inn til NBF fra våre lokalavdelinger og spesialgrupper. Vedlagt følger også en oversikt som NBF har innhentet over allerede inngåtte samarbeidsprosjekter og -løsninger innenfor biblioteksektoren, samt noen innenfor ABM-sektoren.

Vi ser fram til en positiv behandling av Bibliotekreform 2014.

Med vennlig hilsen
Norsk Bibliotekforening

Anne Hustad (sign.)
leder

Tore Kr. Andersen (sign.)
gen.sekr.